

Verslag van de bijeenkomst van de NL-EITI multi-stakeholder groep (MSG) dd. 23 september 2020.

Aanwezig: Naast de voorzitter en de coördinator zijn alle geledingen vertegenwoordigd.
Het quorum is aanwezig.

1. Ontvangst, welkom en opening door de voorzitter

De voorzitter heet iedereen welkom, in het bijzonder twee nieuwe leden welkom: Taco Westerhuis, Coordinator Circular Economy and Commodities Policies, Ministerie van Buitenlandse Zaken en Serv Wiemers, Executive Director Open State Foundation, en stelt de agenda vast. De vergadering gaat akkoord met de agenda.

2. Verslag MSG-vergadering dd. 17 juni 2020 incl. besluitenlijst en actiepunten

- De vergadering keurt het verslag van de MSG-vergadering van 17 juni 2020 goed, met als enige wijziging de negende bullet op pagina 2. Dit moet worden: "De vergadering heeft besloten de energiebelastingen niet in de reconciliatie 2018 op te nemen, omdat het hier voornamelijk gaat om betalingen aan energieleveranciers en slechts in enkele gevallen direct aan de overheid. Dat leidt evenwel niet tot materiële betalingen van de bedrijven rechtstreeks aan de overheid. De energiebelastingen zullen daarom wel in de contextuele informatie van het NL-EITI rapport 2018 worden opgenomen maar niet in de reconciliatie".
- Er zijn geen vragen of opmerkingen n.a.v. het verslag.

N.a.v. de actielijst:

- De meeste actiepunten zijn uitgevoerd en kunnen van de lijst worden gehaald;
 - De voorgestelde aanpassingen op het eerste concept van het NL-EITI rapport 2018 zijn verwerkt in het 2^e concept dat in deze vergadering op tafel ligt;
 - De meeting van de DG van EZK, NOGEPA, de voorzitter en een EZK MSG lid heeft plaatsgevonden op 17 september jl. De focus van dit gesprek lag op de scope van het NL-EITI rapport (vallen bv. geothermie en wind binnen die scope) en de efficiëntie van het NL-EITI proces (hoe kunnen we de administratieve en andere lasten beperken en toch voldoen aan de verplichtingen en een bijdrage leveren aan het publieke debat). De NL-EITI MSG streeft naar een zo efficiënt en lean mogelijk proces.
 - De voorzitter en een vertegenwoordiger van de maatschappelijke organisaties hebben een gesprek gehad met de vraagsteller op 21 juli jl. N.a.v. deze meeting heeft de vraagsteller een gesprek gehad met het EITI Internationale Secretariaat (hierna 'EITI IS'). Dit heeft de zienswijze van de MSG gesteund.
 - De coördinator heeft het EITI summary data template alsmede een pre-validatie document opgesteld die de voorzitter en de coördinator op 11 augustus jl. besproken hebben met het EITI IS. Uit dit gesprek bleek dat het 1st NL-EITI rapport al een kwalitatief hoogwaardig rapport is.
De belangrijkste punten ter verbetering van het NL-EITI rapport 2018 t.o.v. het NL-EITI rapport 2017 spitst zich toe op de volgende onderwerpen: project-level reporting (ES 4.7.), UBO (ES 2.5.), EBN (ES 2.6 en 4.2.) en de 'Independent Administrator' (ES 4.9 and ToR 4.2. c/e).
Daarnaast wil het EITI IS graag samenwerken met de NL-EITI MSG om een state-of-the-art werkplan te maken, o.a. met als doel de werkzaamheden van het NL-EITI nog beter te laten aansluiten bij wat er in Nederland speelt).

- Wat Open Data betreft hebben de coördinator en een vertegenwoordiger van de maatschappelijke organisaties de afgelopen periode wederom samengewerkt met RVO experts om nader uit te werken hoe de Open Data bestanden van de desbetreffende figuren en tabellen uit het NL-EITI rapport 2017 gepubliceerd kunnen worden. De coördinator heeft daartoe een inventarisatie gedaan bij de diverse partijen die deze data beheren, waaronder TNO, het CBS, Min. van I&W, RVO en BDO. Met uitzondering van BDO, zijn bij alle partijen de data terug te vinden op diverse websites. Deze partijen hebben tevens de voorkeur uitgesproken voor verwijzing naar deze data, omdat 1) op deze sites de meeste actuele gegevens staan; en 2) de data in hun context worden geplaatst. Deze strategie past ook bij hetgeen het EITI IS voor ogen heeft. De coördinator heeft de RVO experts gevraagd om met een voorstel te komen hoe het NL-EITI deze verwijzingen het beste op haar website kan organiseren. Hiernaast hebben de maatschappelijke organisaties een concept Open Data strategie opgesteld die zij graag nader met de MSG leden wil bespreken. Dit punt zal op de MSG vergadering in oktober wederom op de agenda staan.
- EZK informeert de vergadering dat de zoutindustrie op het punt staat om formeel mee te gaan doen aan het NL-EITI. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat onderhoudt de contacten met de zoutindustrie en zal zo spoedig mogelijk met de bedrijven om tafel gaan om hun inbreng bij het NL-EITI rapport 2018 te bespreken. De zoutindustrie heeft tevens aangegeven dat gezien het feit dat zij als branche niet georganiseerd zijn, een vertegenwoordiging in de MSG niet geambieerd wordt. De zoutindustrie heeft daarom EZK gevraagd de bedrijven blijvend te informeren en waar nodig hun inbreng meenemen in de MSG.

3. Update Sam Bartlett EITI Internationaal Secretariaat

Sam Bartlett, Technisch Directeur van het EITI Internationale Secretariaat in Oslo informeert de NL-EITI MSG over de laatste ontwikkelingen binnen het EITI Internationaal. De impact van Covid-19 op de delfstoffenindustrie wereldwijd, resulteert in een verschillende aanpak per deelnemend land. Zo zijn er landen waar het 'business as usual' is, landen waar het proces van implementatie van het EITI vertragen oploopt en landen die de Covid-19 crisis aangrijpen om grote veranderingen door te voeren.

Binnen de EITI internationale organisatie is gesproken over: 1) het verlengen van het termijn van 'flexible reporting'; 2) het herzien van de validatie procedure met als doel deze minder tijdrovend en consistent te maken en meer aandacht te besteden aan de impact van de EITI werkzaamheden in een land en de MSG daar meer krediet voor te geven, 3) de discussie rond de manier waarop het EITI aandacht wil besteden aan de energietransitie. In het kader hiervan is een Chatham House rapport opgesteld: *Transparency in Transition: Climate Change, Energy Transition and the EITI*¹. De meningen over de relatie tussen het EITI en de energie transitie lopen nogal uiteen binnen het EITI Internationaal. Op de EITI Board meeting in oktober zal hier nader over gesproken worden. Vooralsnog komen er geen extra EITI Vereisten op dit gebied.

Het EITI IS adviseert de NL-EITI MSG om goed na te denken over de prioriteiten in 2021. Er zit een spanning tussen het presenteren van de cijfers in het kader van de transparantie en de bijdrage aan het publiek debat. Daarnaast zal de NL-EITI MSG moeten nadenken over de manier waarop zij haar 2^e rapport laat valideren. De EITI Board zal na de EITI Board meeting in oktober een aantal keuzen voorleggen aan de NL-EITI MSG: 1) het NL-EITI rapport 2018 in 2020 laten valideren onder het huidige validatie model; of 2) de validatie uitstellen en in 2021 laten valideren onder een nieuw validatie model. Het EITI Internationale Secretariaat zal de NL-EITI MSG hierbij ondersteunen. Het EITI SI informeert de NL-EITI MSG tevens dat in 2021 de EITI standaard wederom zal worden aangepast inzake contract transparantie.

4. Tweede concept NL-EITI rapport 2018

¹ <https://www.chathamhouse.org/publication/transparency-in-transition-eiti-bradley>

Naar aanleiding van de update van het EITI IS, besluit de vergadering de lijn van dit jaar voort te zetten en het NL-EITI rapport 2018 zoals dat nu voor ligt af te ronden en eind dit jaar te publiceren. De vergadering is het unaniem eens dat de meerwaarde van de implementatie van het EITI in Nederland is dat alle informatie rond de waardenketen van de delfstoffenindustrie in samenhang wordt aangeboden in één document - en idealiter in de toekomst op één website - waarbij wordt doorverwezen naar de brondocumenten/data/websites voor de bredere context en actuele gegevens. Hierbij kan het NL-EITI de inhoud dusdanig zelf invullen zodat het relevant is voor het maatschappelijk debat in Nederland.

Wat het tweede concept van het NL-EITI rapport 2018 betreft, gaat de vergadering akkoord met de nieuwe structuur van het 2^e concept rapport. De MSG concludeert dat het tweede concept rapport weer een stap verder is dan het vorige concept.

De vergadering stelt de volgende wijzigingen dan wel aanvullingen voor:

- EZK maakt graag nog een redactieslag op § 2.2.2..
- De industrie vraagt om de zinsnede over de investeringsaftrek in § 2.2.2. te nuanceren.
- EZK zal een recent rapport van het IEA (een 'in-depth review' van het Nederlandse energiebeleid) naar de coördinator sturen zodat deze in het rapport kan worden opgenomen.
- Daarnaast is het volgens EZK ook de moeite waard om te kijken of er nog meer verwezen kan worden naar informatie over subsidies op de RVO website.
- De maatschappelijke organisaties willen in zowel in § 2.2. als § 3.3. meer 'haakjes' zien naar de bredere discussie.
- De maatschappelijke organisaties stellen voor om in het verhaal van www.onsaardgas.nl de zin over de SDGs eruit te halen.
- In § 2.2.4. zal de vraag of de snelheid waarmee het gebruik van aardgas wordt afgebouwd echt leidt tot een reductie van CO2 en of het de goedkoopste manier is om de transitie vorm te geven, nader worden uitgewerkt.
- De Belastingdienst zal samen met BDO kijken waar de tekst m.b.t. energiebelasting geplaatst moet worden.
- In § 3.5. inzake contract transparantie dienen de linken naar de publicatie in de Staatscourant van de vier vergunningen die zijn verleend voor 1965 toegevoegd te worden.
- Totale bedrag dat de overheid van de E&P- (en de zout-)bedrijven zelf ontvangt aanleveren, met begeleidende tekst;
- BZ zou graag zien dat de teksten van § 4.4. over gender wat explicieter worden gemaakt. De voorzitter zegt dat de teksten zoals die nu voorliggen reeds zijn afgestemd binnen de MSG.

De coördinator legt de MSG voor om voor wat de man/vrouw verhouding binnen de MSG een zinsnede op te nemen in het huishoudelijk reglement dat men hier rekening mee zal houden. De maatschappelijke organisaties merken op dat het wellicht beter is om hierbij de focus te leggen op diversiteit cq. inclusiviteit in plaats van gender. Dit sluit beter aan bij het huidige maatschappelijke debat. De vergadering sluit zich hierbij aan. De coördinator zal een voorstel tot wijziging van het huishoudelijk reglement in een volgende MSG vergadering voorleggen aan de MSG.

- De voorzitter schrijft het voorwoord. De MSG gaat hiermee akkoord.
- De coördinator schrijft de management samenvatting.

De vergadering heeft tevens de planning van het NL-EITI voor 2020 besproken:

- De MSG gaat akkoord met de huidige – ambitieuze – planning dat gericht is op het publiceren van het NL-EITI rapport 2018 in december. Deze planning kent de volgende mijlpalen:
 - MSG vergadering van eind oktober: bespreking van het derde en laatste concept van de contextuele informatie van het rapport besproken worden, alsmede het eerste concept van de reconciliatie en aanbevelingen van BDO.
 - Begin november: de MSG-leden bespreken het concept rapport met hun achterban.
 - November: redactie en vormgeving van het rapport.
 - December: publicatie van het NL-EITI rapport 2018.

De vergadering keurt de finale versie van het BDO Scoping Report voor de reconciliatie van 2018 goed.

5. Concept Communicatieplan Publicatie NL-EITI rapport 2018 en Q&As

De maatschappelijke organisaties zijn niet erg enthousiast over het stuk dat voorligt. De teneur van het stuk is 'angstig', gebaseerd op onderlinge regels en ook de kernboodschappen mogen inhoudelijk wel wat realistischer worden opgesteld. Daarnaast wensen de maatschappelijke organisaties meer te doen aan de publicatie van het NL-EITI rapport dan een persbericht, kamerbrief en het plaatsen van het rapport op de NL-EITI website. Dit mede met het oog op de doelstelling van het NL-EITI om een bijdrage te leveren aan het publieke debat.

De vergadering wil de kernboodschappen graag richten op het proces, transparantie, de stappen die het NL-EITI tot nu heeft gezet, en de doelen die het NL-EITI in de toekomst wenst te realiseren.

EZK herkent zich hierin en ziet een spanningsveld tussen wat er vanuit de NL-EITI MSG wordt gecommuniceerd en de mate waarin dat gezien kan worden als een verlengstuk van EZK, omdat EZK het NL-EITI financiert. De NL-EITI MSG is een multi-stakeholdergroep die kritisch meekijkt met het beleid waardoor EZK zich zou kunnen laten inspireren.

De industrie voegt hier nog aan toe dat het belangrijk is om in de kernboodschappen de link te leggen naar de EITI standaard. Daarin staan immers de vereisten waaraan het NL-EITI moet voldoen. De EITI standaard is leidinggevend. Hetgeen het NL-EITI doet, ook in de communicatie, vindt zijn beperkingen in de EITI standaard.

De voorzitter concludeert dat de NL-EITI MSG niet te krampachtig om moet gaan met de communicatie en zoals afgesproken in het Huishoudelijk Reglement 'elkaar, waar mogelijk en in beginstel, zowel vooraf als achteraf informeren over hun communicatie uitingen wanneer zij naar buiten treden in het kader van NL-EITI' (art. 8.1.). De vergadering wenst, naast het persbericht, kamerbrief en plaatsing van het rapport op de NL-EITI website, de komende tijd energie te steken in het onderzoeken naar de mogelijkheden en kosten van het opzetten van een virtueel publiek event en een nieuwe website, met ruimte voor Open Data bestanden. De vergadering formeert een subgroep die zowel de kernboodschappen als bovenstaande nader zal uitwerken.

6. Rondvraag en sluiting

- De NAM vraagt de coördinator om een meeting op te zetten met de Belastingdienst en de Open State Foundation om de figuren in bijlage 4 van het concept NL-EITI rapport 2018 te bespreken.
- NOGEPa zal contact opnemen met de coördinator inzake de inhoud van een aantal verslagen op de NL-EITI website.
- De voorzitter geeft aan dat zijn contract uiterlijk eind mei 2021 afloopt en nodigt de NL-EITI MSG leden uit om over zijn opvolging na te gaan denken. Mogelijke scenario's zijn een nieuwe voorzitter die zo snel mogelijk in het nieuwe jaar aantreedt zodat deze aan de slag kan met het nieuwe rapport. De huidige voorzitter is ook bereid om tot eind volgend jaar aan te blijven.

De vergadering richt een subgroep op die het proces van het zoeken naar een nieuwe voorzitter zal starten en de voorliggende scenario's in overweging zal nemen. De industrie zal de meeting van de subgroep opzetten. Op de volgende MSG vergadering zal dit wederom op de agenda staan.

De voorzitter sluit de vergadering. De volgende MSG vergadering vindt plaats op 28 oktober 2020.

Opsteller: Coördinator NL-EITI, dd. 24-9-2020